

Brüssel, 12. juuli 2015

Teema: Euroala tippkohtumise avaldus
Brüssel, 12. juuli 2015

Euroala tippkohtumine rõhutab, et on ülioluline taastada usaldus Kreeka ametivõimude vastu, mis on eeltingimus võimaliku tulevase uut ESMi programmi käsitleva lepingu sõlmimiseks. Sellega seoses on võtmetähtsusega Kreeka ametivõimude isevastutus ning poliitiliste kohustuste võtmisele peaks järgnema nende edukas täitmine.

ESMist finantsabi taotlevalt euroala liikmesriigilt eeldatakse võimaluse korral sarnase taotluse esitamist IMFile¹. See on eurorühma jaoks uues ESMi programmis kokkuleppimise eeltingimuseks. Seega taotleb Kreeka jätkuvat IMFi toetust (järelevalve ja rahastamine) alates 2016. aasta märtsist.

Võttes arvesse vajadust taastada usaldus Kreeka vastu, tervitab euroala tippkohtumine Kreeka ametivõimude võetud kohustusi võtta viivitamata vastu esimene meetmete kogum. Need meetmed, mis võetakse vastu täielikul eelneval kokkuleppel institutsioonidega, hõlmavad järgmist:

¹ ESMi asutamislepingu põhjendus 8.

15. juuliks

- käibemaksusüsteemi lihtsustamine ja maksubaasi laiendamine tulude suurendamiseks;
- meetmete võimalikult kiire rakendamine, et parandada pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust osana ulatuslikust pensionireformi programmist;
- Kreeka statistikaameti (ELSTAT) täieliku õigusliku sõltumatuse kaitsmine;
- majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu asjakohaste sätete täielik rakendamine, eelkõige muutes eelarvenõukogu toimivaks enne vastastikuse mõistmise memorandumi lõplikku kinnitamist ja juurutades poolautomaatsed kulukärped, kui kalduakse kõrvale ambitsioonikatest esmase eelarveülejäagi eesmärkidest, pärast nõupidamist eelarvenõukoguga ja tingimusel, et institutsioonidelt on saadud eelnev heakskiit;

22. juuliks

- tsiviilkohtumenetluse seadustiku vastuvõtmine, mis tähendab tsiviilkohtusüsteemi menetluste ja korra olulist ümberkujundamist ning mis võib oluliselt kiirendada kohtumenetlust ja vähendada kulusid;
- pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ülevõtmine Euroopa Komisjoni toetusel.

Viivitamata ja üksnes pärast seda, kui Kreeka parlament on eespool nimetatud esimesed neli meetet õiguslikult rakendanud ning kõik käesolevas dokumendis sisalduvad kohustused heaks kiitnud, mida on kontrollinud institutsioonid ja eurorühm, võib võtta vastu otsuse anda institutsioonidele volitus läbirääkimiste pidamiseks vastastikuse mõistmise memorandumile üle. Kõnealune otsus tehakse tingimusel, et siseriiklikud menetlused on lõpule viidud ja kui ESMi lepingu artikli 13 kohased eeltingimused on täidetud artikli 13 lõikes 1 osutatud hindamise alusel.

Selleks et luua alus vastastikuse mõistmise memorandumi edukale sõlmimisele, tuleb Kreeka pakutud reformimeetmeid tõsiselt tugevdada, et võtta arvesse riigi viimase aasta jooksul järsult halvenenud majanduslikku olukorda ja eelarvepositsiooni. Kreeka valitsus peab ametlikult pühenduma oma ettepanekute tugevdamisele mitmes institutsioonide poolt kindlaks määratud valdkonnas, esitades õigusaktide vastuvõtmise ja rakendamise piisavalt selge ajakava, sealhulgas struktuurilised võrdlusalused, vahe-eesmärgid ja kvantitatiivsed võrdlusalused, et tagada selgus poliitikameetmete suuna osas keskpikas perspektiivis. Eelkõige peab ta kokkuleppel institutsioonidega tegema järgmist:

- viima ellu ambitsioonikad pensionireformid ja määrama kindlaks poliitikameetmed, et korvata täielikult konstitutsioonikohtu 2012. aasta pensionireformi käsitleva otsuse mõju eelarvele ning rakendada nullpuudujäägi klauslit või vastastikku vastuvõetavaid alternatiivseid meetmeid 2015. aasta oktoobriks;
- võtma vastu ambitsioonikamad tooteturu reformid koos selge ajakavaga kõikide OECD töövahendi I (*OECD toolkit I*) soovitude rakendamiseks, sealhulgas seoses pühapäevakaubandusega, müügiperioodidega, apteekide omandiõigusega, piima- ja pagaritööstusega, välja arvatud käsimüügiravimite osas, mis rakendatakse järgmises etapis, samuti makromajanduse seisukohalt oluliste suletud ametialade (nt parvlaevatransport) avamiseks. OECD töövahendi II (*OECD toolkit II*) järelmeetmete osas tuleb eelnevatesse meetmetesse lisada tootmine;
- energiaturgude puhul jätkama elektri põhivõrguettevõtja (ADMIE) erastamist, välja arvatud juhul, kui on võimalik leida institutsioonide poolt kokku lepitud asendusmeetmed, millel on samasugune mõju konkurentsile;
- tööturgude osas vaatama põhjalikult läbi ja ajakohastama kollektiivlääbirääkimiste, streigi ning kooskõlas asjaomase ELi direktiivi ja parimate tavadega töölepingute kollektiivse ülesütlelemisega seonduv vastavalt institutsioonidega kokku lepitud ajakavale ja lähenemisviisile. Nende läbivaatamiste põhjal tuleks tööturupoliitika viia kooskõlla rahvusvaheliste ja Euroopa parimate tavadega ning see ei tohiks hõlmata tagasipöördumist nende varasemate poliitikakujundamise põhimõtete juurde, mis ei ole vastavuses jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu edendamise eesmärkidega;

- astuma vajalikke samme finantssektori tugevdamiseks, sealhulgas võttes otsustavaid meetmeid viivislaenu osas ning meetmeid Kreeka finantsstabiilsuse fondi (HFSF) ja pankade juhtimise tugevdamiseks, eelkõige kõrvaldades igasuguse võimaluse poliitiliseks sekkumiseks, eriti ametisse nimetamise menetluste puhul.

Lisaks sellele peavad Kreeka ametivõimud võtma järgmisi meetmeid:

- töötama välja oluliselt suurema mahuga ja paremini juhitud erastamisprogrammi; väärtuslikud Kreeka varad kantakse üle sõltumatusse fondi, mille kaudu muudetakse varad rahaks erastamise teel ja muul moel. Varade rahaks muutmine on üks allikas ESMi uue laenu kavakohaseks tagasimaksmiseks ning sellest saadakse uue laenu kestuse jooksul sihipäraseid vahendeid kogusummas 50 miljardi eurot, millest 25 miljardit eurot kasutatakse pankade ja muude varade rekapitalizeerimise tagasimaksmiseks ning 50% igast ülejäänud eurost (s.t 50% 25 miljardist eurost) kasutatakse võla ja SKP suhte vähendamiseks ning ülejäänud 50% kasutatakse investeeringuteks.

Selline fond luuakse Kreekas ning seda haldaksid Kreeka ametivõimud asjakohaste Euroopa institutsioonide järelevalve all. Kokkuleppel institutsioonidega ja tuginedes parimatele rahvusvahelistele tavadele tuleks vastu võtta õigusraamistik, et tagada läbipaistvad menetlused ja asjakohane hinnakujundus varade müügiks vastavalt OECD põhimõtetele ja standarditele riigiettevõtete juhtimise kohta;

- kooskõlas Kreeka valitsuse ambitsioonidega moderniseerima ja oluliselt tugevdama Kreeka haldussüsteemi ning looma Euroopa Komisjoni egiidi all programm Kreeka haldussüsteemi depolitiseerimiseks ja selle suutlikkuse suurendamiseks. Esimene ettepanek tuleks esitada 20. juuliks pärast arutelusid institutsioonidega. Kreeka valitsus võtab kohustuseks veelgi vähendada Kreeka haldussüsteemi kulusid, kooskõlas institutsioonidega kokku lepitud ajakavaga;

- normaliseerima täielikult institutsioonidega koostöö tegemise meetodid, sealhulgas mis puudutab vajalikku tööd kohapeal Ateenas, et parandada programmi rakendamist ja järelevalvet. Valitsus peab institutsioonidega konsulteerima ja kokku leppima kõigi asjakohaste valdkondade õigusaktide eelnõude osas, tehes seda piisavalt varakult enne nende esitamist avalikuks konsultatsiooniks või parlamendile. Euroala tippkohtumine rõhutab taas, et rakendamine on võtmetähtsusega, ning sellega seoses tervitab Kreeka ametivõimude kavatsust taotleda 20. juuliks institutsioonidelt ja liikmesriikidelt toetust tehnilise abi saamiseks ning palub Euroopa Komisjonil koordineerida selle toetuse andmist ELi poolelt;
- välja arvatud humanitaarkriisi eelnõu, vaatab Kreeka valitsus muutmise eesmärgil läbi õigusaktid, mis võeti vastu 20. veebruari kokkuleppe vastaselt, minnes tagasi eelmise programmi kohustuste juurde, või teeb kindlaks selged kompensatoorsed samaväärsed meetmed seoses seejärel loodud õigustega.

Eespool loetletud kohustused on miinimumnõuded Kreeka ametivõimudega läbirääkimiste alustamiseks. Euroala tippkohtumine väljendas siiski selget seisukohta, et läbirääkimiste alustamine ei välista mis tahes lõplikku võimalikku kokkulepet uue ESMi programmi osas, mis peab põhinema kogu paketti hõlmaval otsusel (sealhulgas rahastamisvajadused, võla jätkusuutlikkus ja võimalik üleminekurahastamine).

Euroala tippkohtumine võtab teadmiseks programmi võimalikud rahastamisvajadused, mis on institutsioonide hinnangu kohaselt 82–86 miljardit eurot. Ta palub institutsioonidel analüüsida võimalusi rahastamispaketi vähendamiseks kas alternatiivse eelarvestrateegia või suuremate erastamistulude kaudu. Turule juurdepääsu taastamine, mis on iga finantsabiprogrammi eesmärk, vähendab vajadust kogu rahastamispaketi kasutamise järele. Euroala tippkohtumine võtab teadmiseks Kreeka kiireloomulised rahastamisvajadused, mis toovad esile vajaduse teha väga kiiresti edusamme uue vastastikuse mõistmise memorandumis osas otsusele jõudmiseks: need rahastamisvajadused ulatuvad prognooside kohaselt 20. juuliks 7 miljardi euroni ning augusti keskpaigaks lisandub neile veel 5 miljardit eurot.

Euroala tippkohtumine tunnistab, kui oluline on tagada, et Kreeka riik saaks tasuda oma võlgnevused IMFile ja Kreeka Pangale ning täidaks järgnevatel nädalatel oma võlakohustused, et luua tingimused, mis võimaldavad läbirääkimised korra kohaselt lõpule viia. Läbirääkimiste kiire lõpuleviimise ebaõnnestumisega seonduvad riskid jäävad täielikult Kreeka kanda. Euroala tippkohtumine palub eurorühmal arutada neid küsimusi kiireloomuliselt.

Võttes arvesse Kreeka finantssektori teravaid probleeme, peaks võimaliku uue ESMi programmi rahastamispaketi kogumaht hõlmama 10–25 miljardi euro suuruse puhvri loomist pangandussektori jaoks, selleks et käsitleda võimalikke pankade rekapitalizeerimise vajadusi ja kriisilahenduse kulusid, ning millest 10 miljardit eurot tehtaks kohe kättesaadavaks ESMi eraldi kontol.

Euroala tippkohtumine on teadlik, et kiire otsus uue programmi osas on pankade taasavamise eeltingimus, millega hoitakse ära rahastamispaketi kogumahu suurenemine. EKP / ühtne järelevalvemehhanism viib pärast suve läbi põhjaliku hindamise. Üldine puhver peab katma võimalikud kapitali puudujäägid pärast põhjalikku hindamist õigusraamistiku kohaldamise järel.

Kreeka võla jätkusuutlikkuse osas on tõsiseid kahtlusi. See on tingitud poliitikameetmete lõdvendamisest viimase kaheteistkümne kuu jooksul, mis on toonud kaasa Kreeka makromajandusliku ja finantsolukorra hiljutise halvenemise. Euroala tippkohtumine tuletab meelde, et euroala liikmesriigid on mõne viimase aasta jooksul võtnud vastu olulise meetmekogumi, millega toetatakse Kreeka võla jätkusuutlikkust ning mis on hõlbustanud Kreeka võla teenindamist ja vähendanud märkimisväärselt kulusid.

Seda arvesse võttes eurorühm on valmis võimaliku tulevase ESMi programmi kontekstis ja eurorühma 2012. aasta novembri avalduse vaimus kaaluma vajaduse korral võimalikke lisameetmeid (võimalikud ajapikendused ja maksetähtaegade pikendamised), mille eesmärk on tagada brutorahastamisvajaduste jäämine jätkusuutlikule tasemele. Need meetmed sõltuvad sellest, kas rakendatakse täielikult meetmeid, milles tuleb kokku leppida võimaliku uue programmi raames ja mida kaalutakse pärast läbivaatamise esimest edukat lõpuleviimist.

Euroala tippkohtumine rõhutab, et nominaalseid võla väärtuskärpeid ei saa rakendada.

Kreeka ametivõimud kordavad taas oma vankumatut pühendumust oma finantskohustuste täitmisele kõigi võlausaldajate ees täies mahus ja õigeaegselt.

Tingimusel et kõik käesolevas dokumendis sisalduvad vajalikud tingimused on täidetud, võivad eurorühm ja ESMi juhatajate nõukogu kooskõlas ESMi lepingu artikli 13 lõikega 2 anda institutsioonidele volituse pidada läbirääkimisi uue ESMi programmi üle, kui ESMi lepingu artikli 13 kohased eeltingimused on täidetud artikli 13 lõikes 1 osutatud hindamise alusel.

Kreekas majanduskasvu ja töökohtade loomise toetamisele kaasaaitamiseks (järgmise 3–5 aasta jooksul) teeb komisjon Kreeka ametivõimudega tihedat koostööd kuni 35 miljardi euro kasutuselevõtmiseks (erinevate ELi programmide raames), et rahastada investeeringuid ja majandustegevust, sealhulgas VKEsid. Erandliku meetmena ja arvestades Kreeka ainulaadset olukorda esitab komisjon ettepaneku, mida menetlevad ELi kaasseadusandjad, suurendada eelrahastamise taset 1 miljardi euro võrra, et hoogustada kohe investeeringuid. Rahastamisvõimalusi pakub Kreekale ka Euroopa investeerimiskava.
